

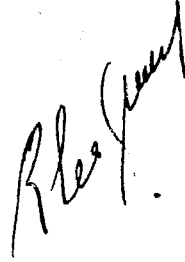
2/454-4207/10109

15.02.200

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

26.04.991 tarih ve 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun bazı maddelerini değiştiren ve bazı maddeler ilavesine ilişkin Kanun Teklifimi gerekçeli olarak ilişikte sunuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Rıfat SERDAROĞLU
İzmir Milletvekili

EK: Kanunun teklifi ve gerekçeleri.

GENEL GEREKÇE

Yabancı ÷lkelerde bulunan T÷rk vatandaşlarının toplam sayısının üçbuçuk milyona yaklaştığı ve bunlardan yaklaşık iki milyonunun seçmen yaşımda olduğı bilinmektedir. Bu olgu dikkate alınarak 23.07.1995 tarih ve 4121 Sayılı Kanun'la Anayasa'nın 67 nci maddesine, yurtdışında bulunan T÷rk vatandaşlarının oy hakkını kullanabilmeleri amacıyla kanun, uygulanabilir tedbirleri belirler hükmü eklenmiştir.

Başta Almanya olmak üzere, birçok Avrupa ÷lkesi ile Kanada ve Güney Amerika ÷lkelerinde uygulanan mektupla oy verme yöntemi Teklifte benimsenmiştir. Bu yöntemle Anayasa'nın 67 nci maddesi hükmüne uygun olarak yurtdışında yaşayan seçme hakkını haiz vatandaşların bulundukları yerlerden oy kullanmaları sağlanmıştır.

Bu Kanun Teklifi, Yabancı ÷lkelerde yaşayan T÷rk vatandaşlarının milletvekili genel seçimlerinde, seçme haklarını kullanmalarına olanak sağlayan Anayasa'nın 67 nci maddesi hükmü çerçevesinde hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Maddeyle, başkonsolosluk veya konsoloslukların yurtdışı seçim bölgesi olmaları düzenlenmektedir.

MADDE 2- Maddede yurtdışı seçmenin nitelikleri gösterilmiştir.

MADDE 3- Maddeyle, yurtdışındaki vatandaşların oy kullanmalarıyla ilgili seçim işlerini yönetmek üzere Ankara İl Seçim Kurulu'na bağlı Yurtdışı Merkez İlçe Seçim Kurulu oluşturulmaktadır.

MADDE 4- Maddeyle, Yüksek Seçim Kurulu'nun görev ve yetkileri yeniden düzenlenmektedir.

MADDE 5- Maddeyle, Yurtdışı Seçmen Kütüğünün oluşturulması öngörülmektedir.

MADDE 6- Maddede, yurtdışındaki seçmenlerin kütüğe kaydı düzenlenmektedir.

MADDE 7- Maddede, yurtdışındaki seçmenlerin mektupla oy vermeleri yöntemi gösterilmektedir.

MADDE 8- Maddeyle, yurtdışındaki seçmenin mükerrer oy vermesi yaptırımı bağlanmaktadır.

MADDE 9- Maddeyle, seçim işlerinde çalışan personele verilecek gündelik miktarların belirlenmesi yeni bir esasa bağlanmaktadır.

GEÇİCİ MADDE- Maddeyle, Yurtdışı Merkez İlçe Seçim Kurulunun Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde oluşturulması öngörülmektedir.

MADDE 10- Yürürlükle ilgilidir.

MADDE 11- Yürütmeye ilgilidir.

**SEÇİMLERİN TEMEL HÜKÜMLERİ VE SEÇMEN KÜTÜKLERİ
HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 4.Maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Milletvekili seçimlerinde Yüksek Seçim Kurulunca bu Kanununa göre belirlenecek her başkonsolosluk veya konsolosluklar da bir seçim bölgesi sayılır.”

MADDE 2- 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 6.Maddesine aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak yurtdışı seçmeni olabilmek için Türkiye Cumhuriyeti pasaportuna sahip olmak, yurtdışında bulunmak ve Türkiye’deki seçmen kütüğüne kayıtlı olmamak gerekir.”

MADDE 3- 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanununun 10.Maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Yurtdışındaki vatandaşların oy kullanmalarıyla ilgili seçim işlerini yönetmek üzere, Ankara İl Seçim Kurulu’na bağlı Yurtdışı Merkez İlçe Seçim Kurulu oluşturulur.”

MADDE 4- 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 14.Maddesinin 12.Bendinden sonra gelmek üzere, aşağıdaki 13.Bend eklenmiş, mevcut 13.Bendin numarası (14) olarak değiştirilmiştir.

“13.Yabancı ülkelerdeki Türk vatandaşlarının milletvekili seçimlerinde bu Kanuna göre oy kullanmalarını sağlamak üzere gerekli düzenlemeleri yapmak.”

MADDE 5- 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 28.Maddesinin (B) Fıkrasına aşağıdaki (8) numaralı bent eklenmiştir.

“8.Bu Kanuna göre, seçmen olan yurtdışındaki Türk vatandaşlarını birey olarak tanımlayan ve seçmen olarak oturduğu yeri belirleyen bilgileri içeren bilgi topluluğuna “Yurtdışı Seçmen Kütüğü” denir.”

MADDE 6- 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 35.Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 35- Yurtdışında bulunan seçmenlerin Yurtdışı Seçmen Kütüğüne yazılmaları aşağıda gösterilen kurallara uygun olarak yapılır.

- a) Şekli Yüksek Seçim Kurulu ve Dışişleri Bakanlığı'nca daha önceden belirlenen yurtdışı seçmen kayıt formu duruma göre yurtiçi veya yurtdışında bastırılır.
- b) Bu formlardan yeteri kadar, başkonsolosluk veya konsolosluklara gönderilir.
- c) Seçmenler yukarıda belirtilen formu bu yerlerden alırlar. Bu formu doldurduktan sonra pasaportlarının kimlik kısmı ile numarasını taşıyan örneğini, oturma izni veya sigortalılık belgesini ekleyerek imzalarlar ve bağlı bulundukları başkonsolosluk veya konsolosluklara bizzat teslim ederler.
- d) Başkonsolosluk veya konsolosluk formdaki bilgilere göre seçmeni bilgisayar ortamında seçmen kütüğüne kayıt eder. Böylece başkonsolosluk veya konsolosluk düzeyinde seçmen kütüğü oluşur.
- e) Başkonsolosluk veya konsolosluk bu kütük bilgilerini bilgisayar ortamında doğrudan Yüksek Seçim Kurulu'na iletir.
- f) Yurtdışından gelen başkonsolosluk veya konsolosluk seçmen kütük bilgileri Yüksek Seçim Kurulu merkezi seçmen kütüğünde birleştirilerek Yurtdışı Seçmen Kütüğü oluşturulur. Bu şekilde oluşturulan Yurtdışı Seçmen Kütüğünün bir örneği Yurtdışı Merkez İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı'na Yüksek Seçim Kurulu'nca gönderilir.

Yurtdışı seçmen niteliğini haiz kimseler yurtdışına çıktıkları tarihten itibaren altı ay içerisinde bağlı bulundukları başkonsolosluk veya konsolosluklardaki Yurtdışı Seçmen Kütüğüne kendilerini seçmen olarak yazdırmak zorundadırlar.

MADDE 7- 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 94.Maddesinin (II) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yüksek Seçim Kurulu, 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'na göre hazırlanmış oy pusulası ve oy zarfları ile diğer araç ve gereçleri Yurtdışı Merkez İlçe Seçim Kurulu'na gönderir.

Yurtdışı Merkez İlçe Seçim Kurulu seçime iştirak eden bağımsızlar ile siyasi partilerin yer aldığı birleşik oy pusulalarını seçimlerin yapılacağı günün en az on gün öncesinden seçmenlerin adresine taahhütlü olarak yollar.

Seçmene oyunu kullanmak üzere oy pusulası ve üç zarf gönderilir veya bizzat kendisine teslim edilir. Birinci zarf oy pusulasının konulacağı zarf, ikinci zarf birinci zarfın konulacağı ve seçmenin yalnızca tarih atıp imzalayacağı ve üzerine seçmenin kimlik örneğini koyacağı zarf, üçüncü zarf ise, ikinci zarfın konulduğu ve üzerinde “Yurtdışı Merkez İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı, Ankara/TÜRKİYE” adresinin bulunduğu zarftır.

Seçmenler, birleşik oy pusulasında oy vereceği siyasi partinin bulunduğu sütündeki daireye (X) işareti koymak suretiyle kullandığı oy pusulasını veya bağımsız adaya ait oy pusulasını yukarıda belirtildiği şekilde zarflara koyarak milletvekili seçiminin yapılacağı günün 9 gün öncesinden başlayarak oy verme günü saat 17.00'ye kadar Yurtdışı Merkez İlçe Seçim Kurulu'nda bulunacak şekilde taahhütlü postayla gönderirler.

Oy verme süresince hiçbir şekilde seçim propagandası yapılamaz.

Yurtdışı Merkez İlçe Seçim Kurulu'na gelen zarflar, sırayla üstteki üçüncü ve onun içinde bulunan ikinci zarf açıldıktan sonra seçmenin kimliği tespit edilip seçmen listesinden ismi bulunarak işaretlenmesini takiben, oy pusulasının bulunduğu zarf açılmaksızın sandığa atılır. Her gün saat 17.00'den sonra bu sandık yetkili sandık kurulunca açıldıktan sonra çıkan oy zarflarının adedi ile oy kullanan seçmenlerin listedeki isimleri ve bunların birbirlerine uygunluğu karşılaştırılmak suretiyle bir tutanakla tespit edilir ve oy zarfları yine açılmaksızın tutanağın bir suretiyle birlikte torbaya konularak ağzı mühürlenir ve Yurtdışı Merkez İlçe Seçim Kurulu'na muhafaza altına alınmak üzere sandık kurulu başkanınca teslim edilir.

Milletvekili seçiminin yapıldığı gün saat 17.00'den itibaren oy torbaları Yurtdışı Merkez İlçe Seçim Kurulu'nca açılarak sayım, döküm ve birleştirme işlemi yapılır ve sonuçlar Ankara İl Seçim Kurulu'na bildirilir.

Yurtdışında kullanılan toplam geçerli oy sayısı, Yüksek Seçim Kurulu'nca Türkiye genelinde kullanılan toplam geçerli oy sayısına ilave edilerek, her partinin Ülke genelinde aldığı geçerli oy miktarı bulunur.

Bu şekilde, 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 33.Maddesine esas teşkil eden toplam oylar bulunmuş olur.

Her seçim çevresinde geçerli toplam oyu, Yurtdışı Merkez İlçe Seçim Kurulu'ndan gelen toplam oyun diğer seçim kurullarından gelen oylara bölünmesiyle elde edilen oranda artırılır. O seçim çevresinde kullanılan toplam oylarla bu şekilde hesaplanan toplam oy arasında fark partilere; Yurtdışı Merkez İlçe Seçim Kurulu'ndan gelen toplam oydaki hisseleri oranında taksim edilir ve elde edilen rakamlar o seçim çevresinde aldıkları geçerli oylara ilave edilir. Böylece 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 34.Maddesine esas seçim çevresinde kullanılan geçerli toplam oy miktarı ve partilerin aldıkları toplam geçerli oy miktarı bulunur."

MADDE 8- 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un 160.Maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bir sandıkta oy verdikten sonra, başka bir sandıkta oy vermeye veya yabancı ülkede oy verdikten sonra Türkiye'de oy vermeye teşebbüs eden veya veren kimse hakkında ikinci fıkra hükmü uygulanır."

MADDE 9- 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un 182.Maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ Seçim kurulları başkan ve üyeleri ile bu Kanun gereğince görevlendirilecekler ve bu işlerde mesai saatleri içinde veya dışında çalıştırılacak memur ve hizmetlilere, siyasi parti temsilcilerine ve hariçten alınarak çalıştırılacaklara ödenecek gündelikler, gündelik miktarı 1500 gösterge rakamının memur maaşlarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktarı aşmamak üzere, Yüksek Seçim Kurulu'na belirlenir. Bu ödemeler herhangi bir vergiye tabi tutulamaz.”

GEÇİCİ MADDE- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde Yüksek Seçim Kurulu'na, Ankara İl Seçim Kurulu'na bağlı Yurtdışı Merkez İlçe Seçim Kurulu oluşturulur.

MADDE 10- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 11- Bu Kanun Hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

